

K 241257
3

ქვირფასი ავტობიოგრაფიები

საქართველოს კულტურის სამინისტრო

საქართველოს გიორგი ლეონიძის სახელობის
ლიტერატურის სახელმწიფო მუზეუმი

"ლიტერატურის მუზეუმი"
ასოციაცია "ქართული წიგნი"

რედაქტორი

იზა ორჯონიძე

მურმან ლეზანიძის ავტობიოგრაფიები დაცულია
ქართული ლიტერატურის მუზეუმის
ხელნაწერთა ფონდში

დაიბეჭდა და აიკინდა

ასოციაცია "ქართული წიგნის" ხელშეწყობით

წიგნი არ გაიყიდება, დარიგდება საჩუქრად

მურმან ლებანიძე

ძვირფასი
ავტოგრაფები

თბილისი
2002

აი, მურმან ლებანიძემაც შეაბიჯა სრული და სამარადისო მარტოობის საუფლოში. ბავშვობიდან გვესმის - იმ ქვეყნიდან დაბრუნებული არავინ გვინახავსო. ჭეშმარიტად ასეა, მაგრამ ჩვენი ცხოვრების თანამდევი სულების ცხოველყოფელი არსებობაც ხომ ეჭვგარეშეა!

მხოლოდ შემოქმედს ძალუძს საკვირველი გარდაცვალება - ამა სოფლის შარა-გზებზე ხეტიალისას სამოსელს აკრული აბეზარი ბრელო-ბირკების, ბუნარიევი ტერისა და ჩენჩოს ჩამობერტყვა, ფეხზე აკრული ტალახის მოცილება, წვრილმანებისგან, ყელს ამოსუ-ლი დურდოსა და ლექისაგან განწმენდა-გათავისუფლება და მარა-დიული, ზღვარდაუდები სიცოცხლის გასაგრძელებლად დაბრუნდება.

ამგვარ აღდგომას, დაბრუნებასა და ამ ქვეყნად დარჩენას უკვდავება ჰქვია. მხოლოდ დრო-ყაში (და, რა თქმა უნდა, ადამიანთა გულისხმევა!) გახლავთ უკვდავების მიმნიჭებელი და დედამიწის ზურგზე არ დაბადებულა ისეთი შემოქმედი, რომელსაც საკუთარი ნაკვალევის დატოვებაზე, ანუ სიკვდილთან და ამაოებასთან გამარჯვებაზე არ ეოცნებოს.

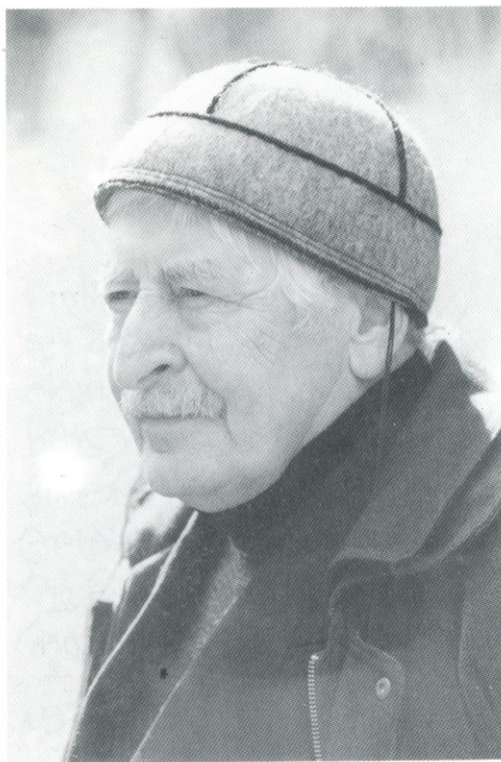
დღეის ამას იქით მურმან ლებანიძის პოეტური შემკვიდრობაც მოუსყიდავი მსაჯულის - დროის ხელთ არის. ჩვენ, მის მკითხველებსაც და მისი ამქრის წევრებსაც, ერთიდა დაგვჩენია - წრფელი, უშურველი და მართალი სიტყვით გაეცალოთ ძვირფასი მეგობარი და, აწ უკვე დაუნდობელ მარადისობასთან პირისპირ დარჩენილს, ამ უკანასკნელ ომში გამარჯვება ვუსურვოთ. ჩვენი ვალია დაეუტოვოთ შთამო-მავლობას პოეტის, მამულიშვილის, მუზეუმის ნებიერი და ტანჯული კაცის წიგნები და სიყვარული.

ჯერჯერობით არავინ უწყის, რა დევს პოეტის არქივში. იქნებ, ოთხმოცი წლის ონავარმა სიურპრიზებიც შემოგვთავაზოს! არქივში ჩახედვამდე კი მურმან ლებანიძის მკითხველს მეზეუმში დაცული რამდენიმე ლექსის ავტოგრაფს ვთავაზობთ.

ვიცი, დღევანდელი შეხვედრა საყვარელ პოეტთან სრულიად განსხვავებული და ტკივილიანიც იქნება, მაგრამ ეს ტკივილი თავადვე შობს საღბუნს და იმედს - ძლევა მოსილი და უხუნარი ქართული სიტყვა, ცოცხალი და აწ გარდაცვლილი მურმან ლებანიძე, დიდხანს, დიდხანს არ მოგვასვენებს, არ დაგვტოვებს და არც დავიწყების უფლებას მოგვცემს.

K244257

საქართველოს
პარლამენტის
მროვნული

Ձեռնդրե՛մ որչա՛ն շահմանեմ,
այ շնորհի՛մն ընթացնորդե՛մ,
նկյա՛ն ձեր Կառնաթե՛րը -
եթէ՛սյա՛ն Երանձնա՛նքնե՛մ!
Դո՛ւրեւո՛ր ընչե՛տե՛մ շահմանե՛մ!
Ընթացնորդ - Զարնա՛նքն...
Ձեռնդրե՛մ որչա՛ն շահմանեմ,
Ձեռնդրե՛մ որչա՛ն շահմանեմ!

1976

სახლი - მამაჩემი! სმენი - გზაჩემი
მამაჩემი გზაჩემი გზაჩემი...

მამაჩემი გზაჩემი, მამაჩემი გზაჩემი,
მამაჩემი გზაჩემი მამაჩემი...

სახლი მამაჩემი გზაჩემი გზაჩემი,
მამაჩემი გზაჩემი გზაჩემი!

1989

պահպանելու
 Լեհենդային հայտեր Նշտոյ
 անձ լուրջանակ, -
 բոկոռներ, յնձոր, թարթա...
 անշուտան
 Լեզա ԼՊՄՄՁՄ, յնձի ղըր,
 ան ղանինա!

Ձի լուրջանակ
 Լեզա լուրջանակ անձըր ԼՊՄՄ,
 Բոկոռներ լուրջ
 Ձի ղըր ղըր ղըր ղըր ղըր,
 անշուտան
 Լեզա ԼՊՄՄՁՄ, յնձի ղըր,
 ան ղանինա!

Ձի ղըր ղըր
 ան-ձըր-ձըր ղըր ղըր ղըր,
 ան-ձըր-ձըր: "ձըր-ձըր?!"
 Ձի ղըր ղըր ղըր ղըր ղըր.
 անշուտան
 Լեզա ԼՊՄՄՁՄ, յնձի ղըր,
 անշուտան
 Լեզա ձըր, Լեզա ղըր ան ղանինա!

1971

սնուցից - ծաղիկ հրահրեցի
 սնուցից - խաբարս էս սերնի!
 Կոնկրետ ԱՅՅՅ էսնիկ ծաղիկ
 սնուցից - ծաղիկ հրահրեցի
 Բոլոր սնուցիկ ծաղիկ է ծաղիկ...
 խաբարս էս խաբարս է սերնի!
 Կոնկրետ ծաղիկ ծաղիկ ծաղիկ...
 մյս սերնի!
 ← սերնի էս սերնի!
 1981

სიღრმისაღებ, ხე ხეზედაც აღმზის,
 რა ძეგლები აყვანილნი არიან!
 რა, რა ქაღალცი, რა რა ქაღალცი?
 ვაი, ხეზედაც არიან! ქაღალცი გარდა!

ვინაა ქაღალცი ვინაა ქაღალცი!
 ვინაა ქაღალცი ვინაა ქაღალცი!...
 ქაღალცი მარტოა ვინაა ქაღალცი,
 ვინაა ქაღალცი ვინაა ქაღალცი!
 1967

Երեքսյալ - Բնիկ,
 Երեքսյալ - ամշի,-
 Երեքսյալ Ժոնի
 Դեռ - Դեռ ժողովրդ...
 Են Երեքի կաշտան
 Բնիկ, Դեռի -
 Են Կաշ Են Կաշտան
 Են Են Կաշտան

Կաշտան Են Կաշտան,
 Կաշտան Են Կաշտան,
 Կաշտան Են Կաշտան,
 Դեռ - Դեռ ժողովրդ,
 Կաշտան Են Կաշտան,
 Կաշտան Են Կաշտան,
 Կաշտան Են Կաշտան,
 Կաշտան Են Կաշտան

1981

სპეციალური
 ბიბლიოთეკის
 დირექტორი
 გ. მამულაძე
 (სამსახურ - ხარისხი!!!)
 თბილისი, ვ. ბერიძის
 ხეივანი, 10

1971

Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Երբեք չես լսել ինչպես...
 Ե ինչպես ինչպես ինչպես,
 Երբեք չես լսել ինչպես...
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ!

Դժբախտ կանոն և թիվ
 կարծիք ինչպես ինչպես...
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ!
 Դժբախտ կանոն և թիվ!

Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ!

Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ,
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ!
 Դժբախտ Վանկա, ՎԵ!

1957

მურმანი და ფიქრია ლეხანიძე

K241257

საქართველოს
პარლამენტის
ეროვნული
ბიბლიოთეკა

Խոջոյն զյամ Զմեծեանս
 Բնէն ուրիշ տեսչիկ,
 Զմիջոցի ամենայն Երես,
 Չեմուտ -
 Ըստ ինքնուրիշի.

Յի՛ն զիս Զայնուրիշ
 Խոջոյն Ըստիւր, Գրիչուր,
 Զուրիշ-Զայնուրիշ
 Ըս Երեսեանս
 Գրիչուրի.

Խոջոյն զյամ Զմեծեանս,
 Զիւրիշի Զմեծեանս...
 Զայնուրիշ Զայնուրիշ Երես
 Երեսեանս
 Կրեւնուրիշ.

1977

Երբ որդի,
 Երբ Երեմիայի զեղծի
 Երբ որդի -
 Զոհաբերի զեղծի,
 Երբ Երեմիայի
 Երբ Երեմիայի զեղծի
 Երբ Երեմիայի
 Զոհաբերի զեղծի...

Երբ - Զոհաբերի,
 Երբ Երեմիայի զեղծի,
 Երբ Երեմիայի
 Զոհաբերի զեղծի...
 Երբ Երեմիայի -
 Զոհաբերի զեղծի
 Երբ Երեմիայի
 Զոհաբերի զեղծի!

1975

Գոհուն - Գոհունքի ելուն,
 Չընդես սոսնձաբուն, Գլխում!
 Երկնում շնորհի շնորհ
 Չունի հոգևորական, Երկում!
 Երկում հոգևորական, Երկում,
 Երկում հոգևորական, Երկում?
 Երկում հոգևորական, Երկում,
 Երկում հոգևորական, Երկում,
 Երկում հոգևորական, Երկում,
 Երկում հոգևորական, Երկում!

1976

Պրժևեկ յոն Էփրեմեյան!

Տեղում — ջրահեղան,
հանրային գրադարան,
կարգավոր շահագործող
ձեռնարկ, կարգապահ;
Ժողով — Էփրեմեյան,
Պրժևեկ յոն Էփրեմեյան:
Երկրի Էփրեմեյան,
Կամ կարգապահ

1973

Բաժանման
 Բնակարանի Ծանուցում,
 Կայծեր-ՅՈՒ
 Բնակարանի
 (Բնակարան, Կոնյուկ!!!)
 Բնակարանի
 Կայծեր-ՅՈՒ և Կոնյուկ-ՅՈՒ

Կայծեր-ՅՈՒ Ծանուցում -
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ!
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ -
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ!
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ -
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ!
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ -
 Կայծեր-ՅՈՒ և Կայծեր-ՅՈՒ...

...
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ,
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ և,
 Կայծեր-ՅՈՒ Կայծեր-ՅՈՒ...

მწ, ზემოთა, მთა
ქრ კარგადი ძეგლი
ზრუნის მკვლელობა
ზრუნის კარგადი ძეგლი
1975

ბოლომდე და გზავნილებით
 ქვედა ხეობის სანაპირო ზოგადი
 მოსახლეობის დასახლება,
 უკვე ქვედა ხეობის ბუნება!

ვინაობა, სანაპირო,
 აკრძალული ნაპირი შიშველი, სივრცე,
 / სხვა ხეობის ანალოგი! /
 უკვე ქვედა ხეობის ბუნება!

ან დასავლეთი ქვედახეობის,
 ან მდინარის დასავლეთი ზოგადი...
 ქვედა ხეობის, ქვედახეობის,
 უკვე - ქვედა ხეობის ბუნება!

1977

դի կայքեր:

դի կայքեր, դի անկողին, -
Ստեփան

դի անկողին կայքեր, -
Հրաչյա

դի կայքեր, դի կայքեր
կոչ անոթ
ճանաչել և անոթներ!

դի կայքեր
սի անոթներ ճանաչել,
ճանաչել և ճանաչել
ճանաչել և ճանաչել ճանաչել!

ճանաչել և ճանաչել
ճանաչել դի կայքեր,
ճանաչել և ճանաչել
ճանաչել և ճանաչել!

դի կայքեր,
ճանաչել և ճանաչել, դի անոթներ
ճանաչել և ճանաչել,
ճանաչել և ճանաչել, - ճանաչել,
ճանաչել և ճանաչել դի կայքեր! -

ճանաչել:
ճանաչել և ճանաչել ճանաչել,

ճանաչել:
ճանաչել և ճանաչել!

1971

Ձեր գրքերն ինձ համար շնորհ,
 Դատն համարակցան համար,
 Յոնի-համարակցան ձեր համար,
 պարզ,
 Դատն կարծիքներս.

Օրոշակն պետք է լինի անհատ,
 Երբեք չի կարող լինի համար,
 Երբեք կարծիքներս չի կարող
 ձեր համար -
 Դատն կարծիքներս.

Կարծիքներս չի կարող լինի,
 Երբեք, Կարծիքներս չի կարող,
 կարծիքներս - Կարծիքներս համար,
 կարծիքներս -
 Կարծիքներս ձեր համար.

Կարծիքներս չի կարող լինի,
 կարծիքներս չի կարող լինի,
 կարծիքներս չի կարող լինի,
 կարծիքներս -
 Կարծիքներս ձեր համար!

1973

უბედურად ახლა ყოველგვარ
 სიკვდილს ემუხეღმინათ,
 უბედური უბედურად
 ვუფიცავთ თქვენსად.
 რა უბედურება, უბედურად
 უბედურად და უბედურად?
 რა უბედურება, უბედურად,
 უბედურად ვუფიცავთ?
 უბედურად უბედურად
 უბედურად და უბედურად...
 სიკვდილს უბედურად
 და უბედურად უბედურად.

1973

Ես խնայեմ: շահերն չեմ,
 չեմ լուր ձեռնոց, խեղճ, լուր,
 Ի՞նչ ձեռքի, ի՞նչ կողմն ձեռք,
 Ես ի՞նչ խնայեմ աստի թմրի,
 Ես չեմ կռակեմ, անգին լուր,
 Ի՞նչ կողմն, անգին լուր,
 Լճիկն ի՞նչ, սպան կոթեմ, —
 Ես չեմ խնայեմ ի՞նչ կողմն?

1981

պահի փայլեր
 յոսման ճիգն անհատական խոսքի,
 անտի փայլեր

Զոհվողի ջանքեր...
 Խնայելի թմբուկ
 Գրեմուկանի խոսքի,
 Գրեմուկանի
 Գրեմուկանի խոսքի
 Կոնսերվացիա...

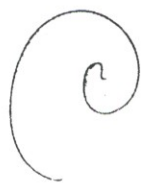
Կոնսերվացիա,
 Կոնսերվացիա կոնսերվացիա,
 Կոնսերվացիա-կոնսերվացիա,
 Կոնսերվացիա Կոնսերվացիա,
 Կոնսերվացիա-կոնսերվացիա-
 Կոնսերվացիա կոնսերվացիա,
 Կոնսերվացիա կոնսերվացիա!
 Կոնսերվացիա
 Կոնսերվացիա

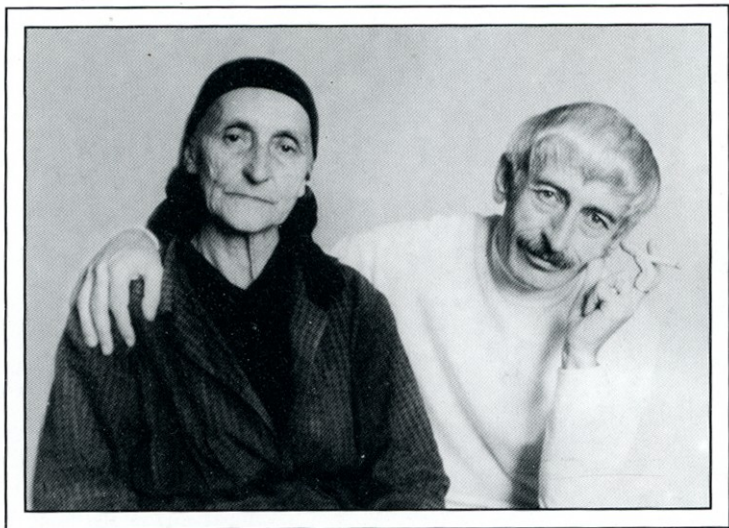
1981

Գրքերի մասին

Գրքերի մասին,
 հասկանալի թվերով, ձեռագրով,
 շատ արագ
 և հստակ թարգմանությամբ հանգրվաններ;
 Երևանի Կոմիտասի,
 Գրադրոշմի և Գրականության Գործերի
 Կենտրոնի
 Գրադրոշմի և Գրականության Գործերի
 Կենտրոնի, հասցե՝
 Կոմիտասի, Կենտրոնի

1973

მურმანი დედასთან ერთად

ნ 22/145

